

Posudek na diplomovou práci Pavla Trojana: *Češi a Bělehrad 1918–1939*

FF UK, obor: Slavistika se specializací serbistika a slavistika se specializací polonistika

Posudek vypracoval: PhDr. Jaroslav Otčenášek PhD.

Pavel Trojan si pro svou diplomovou práci vybral dosud komplexněji nezpracované téma života české menšiny v Bělehradě mezi dvěma světovými válkami. Některé dílčí studie se věnovaly osudům české minority v Jugoslávii či detailněji Čechům v Chorvatsku. Bělehradští Češi jako klasická ukázka výrazně urbánní minority však na české straně zůstávali stále na okraji zájmu.

Po úvodu nás autor v první kapitole seznamuje se širším historickým kontextem a snaží se přiblížit příchody a osudy srbských Čechů před 1. světovou válkou. Tento úvod je nezbytný, neboť česká menšina se v pozdější Jugoslávii nezjevila ze dne na den. Výrazně je, myslím, nutné ocenit Trojanovu invenci, když jako ilustrační materiál do této kapitoly zařadil tři medailonky českých rodin, které se do zkoumané oblasti přestěhovaly. Díky tomu si tak můžeme podstatně lépe představit proměny každodennosti obyčejných lidí českého původu.

Druhý oddíl se věnuje již konkrétním osudům Čechů v Bělehradě v letech 1918–1939. S jejich osudy byla spjata i Malá dohoda a proměny československo-jugoslávském politiky. Na základě materiálů, které se Pavlu Trojanovi povedlo shromáždit, můžeme poměrně dobře nahlédnout do velice pestrého a zajímavého meziválečného života Čechů v Bělehradě, který byl tak podobný záhřebskému či sarajevskému. Na řadu Trojanových závěrů a zjištění by se dalo navázat v dalších diplomových pracích (např. české zázemí Československo-Jihoslovanské ligy).

Třetí kapitola pokračuje v líčení osudů pozůstatků české minority po roce 1939. 2. světová válka znamenala pro bělehradské Čechy poměrně zásadní zlom v jejich životech i zkázu archivů jejich organizací. Nicméně ještě větší změny přinesl nástup jugoslávských komunistů k moci. Bělehradští Češi přišli

většinou o zbytek majetku a iluzí a nastalo období reemigrací do ČSR. Jistý obrat nastal až v 90. letech 20. stol., což umožnilo Pavlu Trojanovi čerpat i z archivních materiálů, které by dříve nebyly přístupné. Taktéž rozhovory, které autor práce vedl s potomky bělehradských Čechů, byly zajisté otevřenější a informačně přínosnější, než by tomu bylo před rokem 1991.

Autor se sice nevyhnul některým drobným jazykovým neobratnostem, ale celkově je práce zpracovaná velmi dobře a kvalitně. Pavlu Trojanovi se podařilo získat cenná data i na základě vlastního terénního výzkumu a práce v archívech. Hlavní část práce proto doporučuji vhodným způsobem upravit a publikovat ji v etnologickém časopise Český lid.

v Praze 8. 9. 2009

